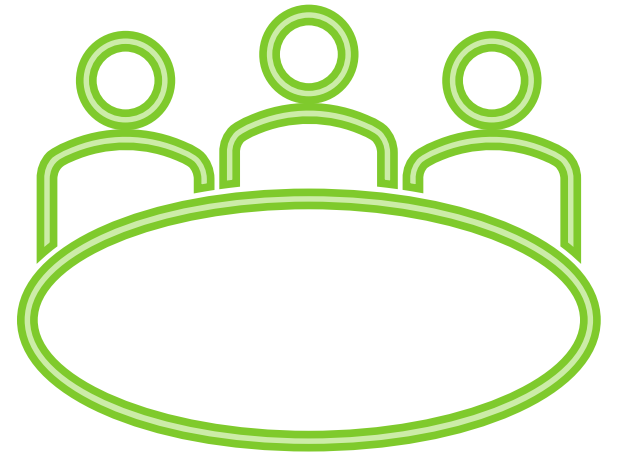

Tukea ja vertaisuutta

Mitä tarkoittaa palvelutarpeen arviointi?

Päivitetty 1.9.2026

Sisältö

- Mitä tarkoittaa palvelutarpeen arviointi?
- ME/CFS: Hyvä hoito -konsensussuositus
- Lisätietoa aiheesta
- Kirjallisuutta

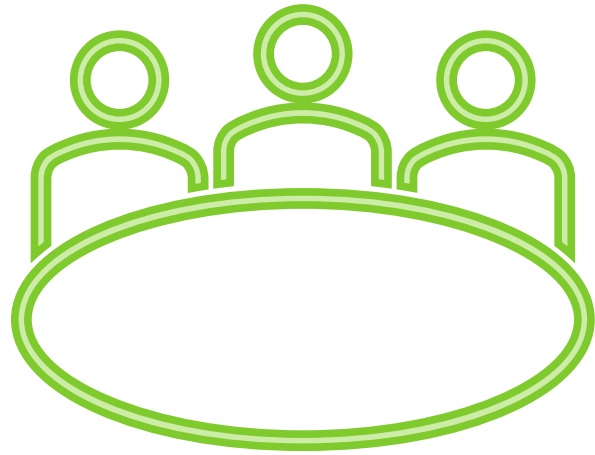

Palveluneuvonta ei ole viranomaispalvelu

- Palveluneuvonta ei ole viranomaispalvelua eikä viranomaisen antamaa neuvontaa.
- Se ei korvaa sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilaisen tai viranomaisen antamaa neuvontaa. Arvioinnin ja päätöksen palvelun myöntämisestä tekee aina viranomainen.
- Varmista yksilölliset, juuri omaan elämäntilanteeseesi sopivat ohjeistukset asioitasi hoitavalta ammattilaiselta tai viranomaiselta.
- Palveluneuvonnan antamat ohjeet on tarkoitettu ohjaamaan oikeiden viranomaisten ja palveluiden äärelle.
- Suomen ME/CFS-yhdistys ry ei vastaa neuvojen mahdollisesti aiheuttamista vahingoista tai oikeudenmenetyksistä.

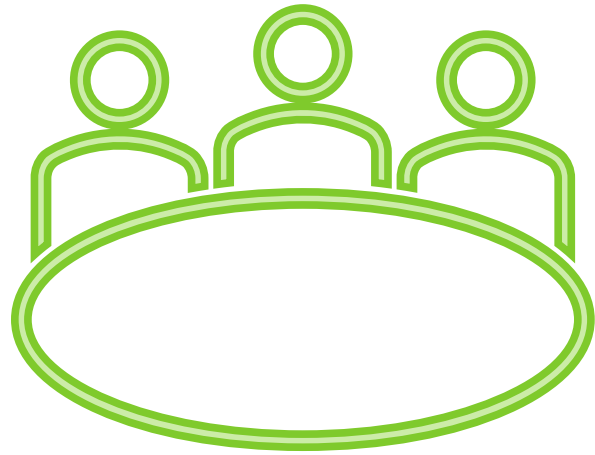

Palvelutarpeen arvio 1/4

- Tarkoittaa avun ja tuen tarpeesi arvioimista.
- Palvelutarpeen arviointia pyydetään omalta hyvinvointialueelta.
- Toteutetaan yleensä kotikäyntinä ja on maksutonta.
- Yhdessä sosiaalityöntekijän kanssa arvioidaan vammaisen henkilön tarvitsemia palveluita, apua tai tukea. Käynnille voi osallistua myös esim. hyvinvointialueen fysio- ja /tai toimintaterapeutti
- Selvitetään henkilölle hänen oikeutensa ja velvollisuutensa sekä erilaiset vaihtoehdot palvelujen toteuttamisessa
- Tarvitaan, jos sinulle on syntynyt tarve esim.: henkilökohtainen apu, omaishoidon tuki, asunnonmuutostyöt

Palvelutarpeen arvio 2/4

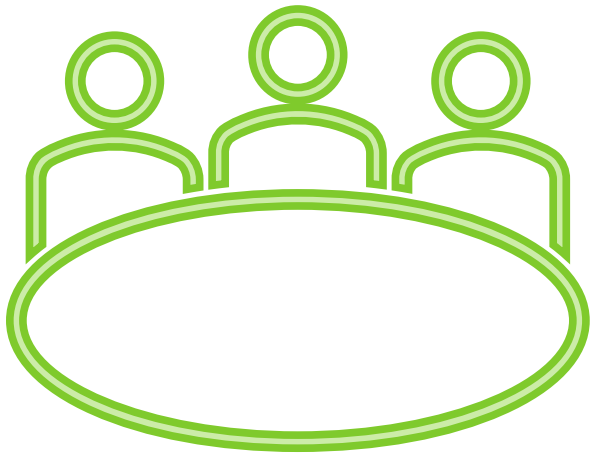

- Prosessi tulee aloittaa hyvinvointialueen toimesta viim. 7 päivän kuluessa hakemuksen saapumisesta, jos hakija on vammaispalvelulaissa tarkoitettu vammainen henkilö.
- On aina yksilöllinen prosessi, sisältää ainakin:
 - Yhteenveto tilanteestasi sekä sosiaalipalvelujen ja erityisen tuen tarpeista.
 - Sosiaalihuollon ammattihenkilön arvio asiakkuuden edellytyksistä.
 - Vammaisen henkilön oma näkemys palvelutarpeestaan.
 - Osallisuuden tavat ja ne palvelut, joilla tavoitteet toteutuvat yksilöllisesti ja parhaalla mahdollisella tavalla
 - Tarvittaessa läheisten ja muiden ammattihenkilöiden arviot.

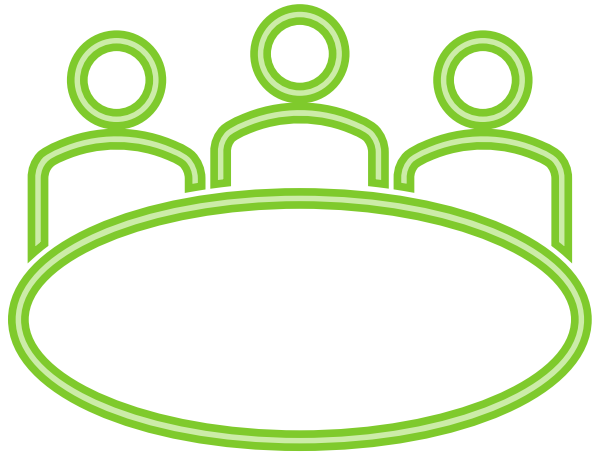
Palvelutarpeen arvio 3/4

Arviointia on täydennettävä asiakassuunnitelmalla. Suunnitelma laaditaan yhdessä kanssasi ja siihen sisältyy mm.:

- Sinun arviosi ja ammattilaisen arvio tuen tarpeesta.
- Sinun arviosi ja ammattilaisen arvio tarvittavista palveluista ja toimenpiteistä.
- Arvio terveytesi kannalta välttämättömistä sosiaalipalveluista
- Tiedot eri alojen yhteistyötahoista, jotka osallistuvat sinun tarpeisiisi vastaamiseen.
- Selvitys elämäntilanteesi ja toimintaympäristösi vaikutuksesta toimintakykyyn.
- Sinun ehdotuksesi palveluiden toteuttamistavasta, jolla voidaan parhaiten vastata tarpeisiisi.

Palvelutarpeen arvio 4/4

- Asiakassuunnitelma kannattaa tarkastaa huolellisesti ja pyytää siihen tarvittavat muutokset ennen allekirjoittamista.
- Jos palveluiden tarpeissa tai olosuhteissa tapahtuu muutoksia, voidaan suunnitelmaa tarkistaa jo saatujen palveluiden osalta tai uusien palveluiden hakemiseksi.
- Asiakassuunnitelmaan tulee kirjata suunnitelman tarkistusajankohta tai olosuhteet, jotka voivat johtaa suunnitelman tarkistamiseen.
- Vaikeasti vammaisella on oikeus päättää, keitä on läsnä palvelutarpeen arvioinnissa.
- Mitä laajemmasta avun tarpeen arvioinnista on kyse, sitä suositeltavampaa on, että mukana on monenlaista osaamista.

Krooninen väsymysoireyhtymä (ME/CFS): määritelmä

Duodecimin Hyvä käytäntö -konsensussuositus määrittelee ME/CFS:n sairaudeksi:

Kappaleessa 1.7 käytettäväksi suositeltavien diagnostisten kriteerien perusteella krooninen väsymysoireyhtymä (ME/CFS) määritellään merkittävästi elämää rajoittavaksi pitkäkestoiseksi sairaudeksi, jonka keskeisimpiä oireita ovat 1) voimakas ja invalidisoiva uupumus tai väsyvyys, joka ei selity millään muulla fyysisellä tai psyykkisellä sairaudella, ei parane levolla ja on kestänyt vähintään 6 kuukauden ajan, 2) suhteeton voinnin huononeminen ja oireiden paheneminen vähäisenkin fyysisen tai kognitiivisen rasituksen jälkeen (PEM, post-exertional malaise), 3) unihäiriöt, kivut, autonomisen hermoston ja immuunijärjestelmän oireet sekä kognitiiviset vaikeudet ja 4) oireiston aaltoilu.

ME/CFS: vammais- ja sosiaalihuoltolain palvelut

Duodecimin Hyvä käytäntö -konsensussuositus:

Vammaispalvelut ja sosiaalihuoltolain palvelut/ Suositus 5.4.1

- Suosittelemme, että kroonista väsymysoireyhtymää (ME/CFS) sairastavan toimintakykyä arvioitaessa kartoitetaan hänen tarpeensa ja oikeutensa vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin. Tukipalvelut on myönnettävä toimintakyvyn perusteella yhdenvertaisesti, diagnooseista riippumatta.
- Näitä palveluja ovat muun muassa henkilökohtainen apu, kuljetuspalvelut, asunnon muutostyöt, asuntoon kuuluvat välineet ja laitteet, palveluasuminen, omaishoito ja kotiapu.
- Kroonista väsymysoireyhtymää (ME/CFS) sairastava saattaa täyttää omaishoidon tuen myöntämisen perusteet, jos hänen sairautensa on vaikea.

ME/CFS: Kuntoutussuunnitelma

Duodecimin Hyvä käytäntö –konsensussuositus/ 2.1 Hoito- ja kuntoutussuunnitelma

- Suosittelemme, että kroonista väsymysoireyhtymää (ME/CFS) sairastavalle laaditaan aina hoito- ja/tai kuntoutussuunnitelma, viimeistään kun diagnoosi on tehty.
- Suunnitelmassa huomioidaan varhaisista tukitoimista saadut kokemukset.
- Hoito- ja/tai kuntoutussuunnitelman laatii potilaalle hänen hoidostaan ja/tai kuntoutuksestaan vastaava terveydenhuollon yksikkö (lääkäri yhdessä moniammatillisen tiimin kanssa). Hoito- ja/tai kuntoutussuunnitelma laaditaan yhdessä potilaan kanssa, ja siinä sovitaan tavoitteet ja niiden seuranta.

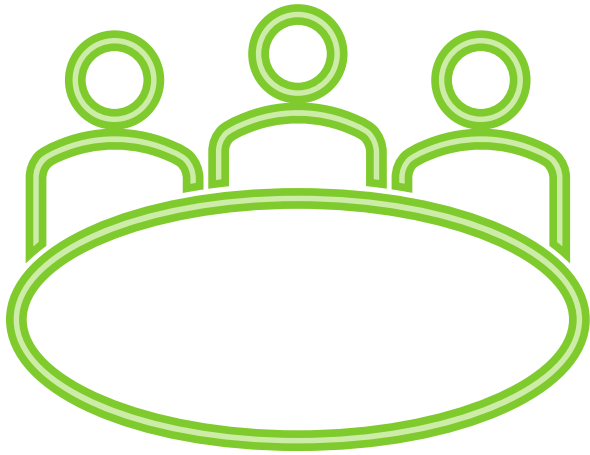

Lisätietoa aiheesta

Invalidiliitto: palvelutarpeen arviointi

Lisää tietoa palvelutarpeen arvioinnista löydät
Invalidiliiton sivuilta täältä:

<https://www.invalidiliitto.fi/neuvonta/nain-haet-henkilokohtaista-apua>

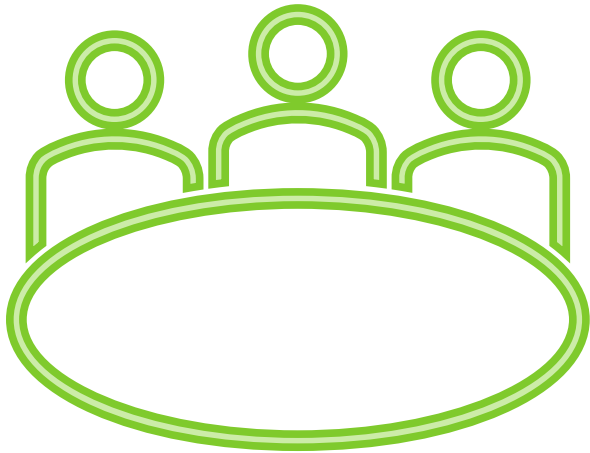

THL: Vammaispalvelujen ohjeet

**Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL:n
Vammaispalvelujen ohjeet löydät täältä:**

<https://thl.fi/ohjeita-ammattilaisille/vammaispalvelujen-ohjeet>

- Vammaispalvelujen ohjeet on tarkoitettu vammaisalan ammattilaisille. Ne ovat suosituksia, jotka perustuvat lainsäädäntöön.
- Ohjeet ovat uuden vammaispalvelulain (675/2023) mukaisia.

Kirjallisuutta

Komulainen (2021). Krooninen väsymysoireyhtymä (ME/CFS) Hyvä käytäntö -konsensussuositus. Suomalainen Lääkäriseura Duodecim. <https://www.terveysportti.fi/apps/dtk/ltk/article/hsu00019>

Invalidiliitto. www.invalidiliitto.fi

Omaishoitajaliitto. <https://omaishoitajat.fi/>

Vammaispalvelujen ohjeet (THL). <https://thl.fi/ohjeita-ammattilaisille/vammaispalvelujen-ohjeet>

Terveyskylä.

<https://www.terveyskyla.fi/kuntoutumistalo/tietoa/apuvalineet>

Valtakunnalliset lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteet 2023: Opas apuvälinetyötä tekeville ammattilaisille ja ohjeita asiakkaille. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-6887-5>

Yhdenvertaisuusvaltuutetun lausunto.

[https://drive.google.com/drive/folders/1GwVRZZyTKovD1o82E3ApA8 -lelgacy5](https://drive.google.com/drive/folders/1GwVRZZyTKovD1o82E3ApA8-lelgacy5)

